Министарство просвете, науке и технолошког развоја
Друштво математичара Србије

ОКРУЖНО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ МАТЕМАТИКЕ УЧЕНИКА СРЕДЊИХ ШКОЛА

19. фебруар 2017.

Први разред – А категорија

1. За коначне скупове A, B, C и D важи $D \subseteq A \cup B$, $D \subseteq C$ и

$$|A \triangle B| + |B \setminus C| + |C \setminus D| + |B \cap D| = |A|.$$

a) Доказати да важи $B \cup C \subseteq A$.

b) Да ли мора важити нека од инклузија $B \subseteq C$ или $C \subseteq B$?

2. Дата је кружница k с центром у тачки O и тачка T у њеној спољашњости. Тангенте из T на k додирују k у тачкама A и B. Нека је k' кружница с центром у тачки T која пролази кроз тачке A и B. Нека је C произвољна тачка на k' која је притом у спољашњости кружнице k, при чему праве CA и CB секу кружницу k још у тачкама D и E, редом, и важи поредак $C - A - D$ и $C - E - B$. Доказати да је DE пречник кружнице k.

3. На једном кошаркашком турниру учествује 16 екипа које играју двокружно, тј. свака екипа игра по два пута са сваком другом. Пролаз на наредни турнир остварује првопласираних 8 екипа. Поредак екипа се одређује на основу броја победа, а уколико постоји више екипа с истим бројем победа, њихов међусобни поредак се утврђује жребом. Колико је најмање победа потребно једном тиму да би осигурао пролаз?

4. Одредити све природне бројеве n који имају следећа својства: n је дељив са 2 али не и са 4, збир цифара броја n је једнак 6, број делилаца броја n је једнак 8, збир делилаца броја n је дељив са 10 и n не даје остатак 12 нити 14 при дељењу са 16.

5. Дужине страница неког троугла су међусобно различити природни бројеви, а његова површина је такође природан број. Да ли тај троугао мора бити правоугли?

Време за рад 180 минута.
Решења задатака детаљно образложити.

Министарство просвете, науке и технолошког развоја
Друштво математичара Србије

ОКРУЖНО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ МАТЕМАТИКЕ УЧЕНИКА СРЕДЊИХ ШКОЛА

19. фебруар 2017.

Други разред – А категорија

1. Наћи све функције $f : \mathbb{R} \to \mathbb{R}$ такве да за све $x \in \mathbb{R}$ важи $f(x) \leqslant x$ и за све $x, y \in \mathbb{R}$ важи $f(x + y) \leqslant f(x) + f(y)$.

2. Одредити све четвороцифрене природне бројеве $\overline{abcd}$, где различитим словима одговарају различите цифре, за које важи

$$\overline{abcd} = d^{a^2} + d^{b+c} - d^{a+b+c} - d^a + 1.$$

3. Дат је $\triangle ABC$ у ком је $\measuredangle C$ туп. На његовим страницама уочене су тачке $D \in AC$, $E \in AB$ и $F \in BC$ такве да је четвороугао $CDEF$ ромб. Ако важи $AE = 140$, $BE = 84$ и $r = 15\sqrt{3}$, где је r полупречник кружнице уписане у ромб $CDEF$, израчунати површину $\triangle ABC$.

4. Нека су a, b и c странице неког троугла. Доказати неједнакост

$$\frac{\sqrt{ab}}{a+b-c} + \frac{\sqrt{bc}}{b+c-a} + \frac{\sqrt{ca}}{c+a-b} \geqslant 3.$$

5. На великом столу се налазе чоколадице нумерисане бројевима од 1 до 2017, поређане редом по тим бројевима. Маша и Медвед играју следећу игру. Маша игра прва, њих двоје вуку потезе наизменично, и игра се завршава након 63 одиграна потеза. У k-том потезу играч који игра једе k узастопних чоколадица са стола. (Дакле, прво Маша једе 1 чоколадицу, па Медвед једе 2 узастопне чоколадице, па Маша 3 и тако даље, док у 63. потезу Маша не поједе 63 узастопне чоколадице, после чега преостаје једна чоколадица.) Маша побеђује ако последња преостала чоколадица има непаран број, а Медвед ако је тај број паран. Ко има победничку стратегију? (Напомена: узастопне чоколадице не морају нужно бити нумерисане узастопним природним бројевима, тј. чоколадице i и j за $i < j - 1$ сматрамо узастопнима уколико су све чоколадице нумерисане бројевима између i и j већ поједене.)

Време за рад 180 минута.
Решења задатака детаљно образложити.

Министарство просвете, науке и технолошког развоја
Друштво математичара Србије

ОКРУЖНО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ МАТЕМАТИКЕ УЧЕНИКА СРЕДЊИХ ШКОЛА

19. фебруар 2017.

Трећи разред – А категорија

1. У датом троуглу полупречник уписане кружнице и полупречници приписаних кружница чине (у неком поретку) узастопне чланове геометријске прогресије. Одредити највећи угао тог троугла.

2. Наћи све вредности реалног параметра a за које нека два различита решења једначине

$$x^4 - ax^3 + x^2 + a = 0$$

(у скупу $\mathbb{C}$) имају збир једнак 1.

3. Нека $u, v, w, z \in \mathbb{C}$. Доказати неједнакост:

$$2\operatorname{Re}(uz + vw) \leqslant 4(|u|^2 + |v|^2) + \frac{1}{4}(|z|^2 + |w|^2).$$

4. Доказати да постоји бесконачно много природних бројева n за које се скуп делилаца броја n може поделити на дисјунктне скупове (бар два) такве да је збир елемената у сваком од тих скупова потпун квадрат.

5. У простору је дат скуп S који се састоји од 100 тачака таквих да никоје 3 нису колинеарне и никоје 4 нису компланарне. Сваке две тачке скупа S спојене су дужима, а затим су дужи обојене тако да је тачно њих 2017 обојено црвеном, а преостале плавом бојом. Доказати да постоји троугао са теменима у S чија је тачно једна страница обојена плавом бојом или тетраедар са теменима у S чија је тачно једна ивица обојена црвеном бојом.

Време за рад 180 минута.
Решења задатака детаљно образложити.

Министарство просвете, науке и технолошког развоја
Друштво математичара Србије

ОКРУЖНО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ МАТЕМАТИКЕ УЧЕНИКА СРЕДЊИХ ШКОЛА

19. фебруар 2017.

Четврти разред – А категорија

1. Дати су вектори $\vec{a} = (2, 1, p)$ и $\vec{b} = (2, p+1, 4)$.

a) Одредити све могуће вредности параметра p за које постоји вектор $\vec{v}$ такав да важи:

$$\vec{a} \cdot \vec{v} = |\vec{b}|;$$
$$\vec{a} \times \vec{v} = \vec{b}.$$

b) За сваку такву вредност p одредити све такве векторе $\vec{v}$, и за сваки од њих одредити углове које он заклапа са $\vec{a}$ и $\vec{b}$.

2. Колико постоји растућих коначних низова природних бројева чији је први елемент једнак 1, последњи елемент једнак 25, и свака два узастопна члана се разликују за 2 или 3?

3. Дат је природан број n. Нека је N број бројева који записани у систему са основом $n+1$ имају све цифре различите од 0 и различите међусобно. Доказати:

$$|n!e - N| < 1 + \frac{1}{n}.$$

4. Из тачке P су конструисане тангенте PA и PB на кружницу γ (где $A, B \in \gamma$). На правој PA уочена је тачка Q таква да важи распоред $P - A - Q$ и $PA \cong AQ$, а C је произвољна тачка на дужи AB различита од A и B. Кружница описана око $\triangle PBC$ сече кружницу γ у тачки D, $D \not\equiv B$. Доказати: $\measuredangle PBD \cong \measuredangle QCA$.

5. У скупу ненегативних целих бројева решити једначину

$$p^3 + 41 = 7(7q! - r^3).$$

Време за рад 180 минута.
Решења задатака детаљно образложити.

Министарство просвете, науке и технолошког развоја
Друштво математичара Србије

ОКРУЖНО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ МАТЕМАТИКЕ УЧЕНИКА СРЕДЊИХ ШКОЛА

19. фебруар 2017.

Први разред – Б категорија

1. Нека је ρ релација на скупу $\mathbb{R}$ дефинисана са:

$$x \,\rho\, y \text{ ако и само ако важи } x^2 - y^2 \geqslant 0.$$

Испитати да ли је релација ρ рефлексивна, симетрична, антисиметрична и транзитивна, да ли је релација еквиваленције, и да ли је релација поретка.

2. Нека су a, b и c природни бројеви чији је збир једнак 100. Посматрајмо све разлике нека два од ова три броја. Ако је познато да је једна од ових разлика једнака 60 и једна једнака 38, одредити бројеве a, b и c.

3. Дат је једнакокраки $\triangle ABC$ у ком важи $AB \cong AC$ и $\measuredangle BAC = 80^\circ$. Нека је AD висина овог троугла. Тачка E је изабрана у његовој равни тако да важи $AD \cong EB$, $\measuredangle AED = 50^\circ$ и тачке E и B се налазе са исте стране праве AD. Доказати да је четвороугао $ACDE$ паралелограм.

4. Наћи све четвороцифрене бројеве који при дељењу са 197 дају остатак 47, а при дељењу са 198 дају остатак 37.

5. Колико има природних бројева мањих од 100 000 дељивих са 4 у чијем декадном запису учествују само цифре 0, 1, 2, 3 и 5? (Цифре се могу понављати и не мора се свака од њих појавити у запису таквог броја.)

Време за рад 180 минута.
Решења задатака детаљно образложити.

Министарство просвете, науке и технолошког развоја
Друштво математичара Србије

ОКРУЖНО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ МАТЕМАТИКЕ УЧЕНИКА СРЕДЊИХ ШКОЛА

19. фебруар 2017.

Други разред – Б категорија

1. Одредити вредност параметра k тако да за решења x_1 и x_2 једначине

$$2x^2 + 3x + 3k + 1 = 0$$

важи

$$2x_1 - x_2 = 3.$$

2. Конструисати $\triangle ABC$ ако су у равни задате следеће његове значајне тачке: теме A, тежиште T и центар описане кружнице O.

3. Да ли је могуће у изразу

$$ТРИ \cdot ТРИ = ДЕВЕТ$$

доделити истим словима исте а различитим словима различите цифре (и притом $Т, Д \neq 0$) а да се добије тачна једнакост?

4. У скупу реалних бројева решити једначину

$$x(x+1)(x^2+x+1) = 6.$$

5. Дата је квадратна таблица $n \times n$. Потребно је у свако њено поље уписати по један реалан број тако да на свакој дијагонали збир бројева износи 2017. (Притом посматрамо дијагонале свих могућих дужина: дакле, две дијагонале дужине n, четири дијагонале дужине $n-1$, четири дијагонале дужине $n-2$, $\dots$, четири дијагонале дужине 2 и четири дијагонале дужине 1.) Да ли је ово могуће постићи за:

a) $n = 5$;

b) $n = 2017$?

Време за рад 180 минута.
Решења задатака детаљно образложити.

Министарство просвете, науке и технолошког развоја
Друштво математичара Србије

ОКРУЖНО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ МАТЕМАТИКЕ УЧЕНИКА СРЕДЊИХ ШКОЛА

19. фебруар 2017.

Трећи разред – Б категорија

1. Решити једначину:

$$\frac{\operatorname{ctg} x - \operatorname{tg} x}{3\sin x + \cos 2x} = \operatorname{ctg} 2x.$$

2. Дат је $\triangle ABC$. Права паралелна са AC сече страницу AB у тачки P, тежишну дуж AA_1 у тачки K, а страницу BC у тачки L. Ако важи $PK = 7$ и $KL = 5$, одредити дужину странице AC.

3. Наћи све вредности реалног параметра m за које систем једначина

$$\begin{aligned} x^2 + y^2 &= 4;\\ (x+m)^2 + (y-m)^2 &= 1 \end{aligned}$$

има тачно једно решење.

4. Наћи све природне бројеве n за које су сви бројеви $n+1$, $n+3$, $n+7$, $n+9$, $n+13$ и $n+15$ прости.

5. У кутији постоји 67 куглица које долазе у две величине (мале и велике) и две боје (беле и црвене). Познато је:

- број црвених куглица је дељив са 5;
- број великих црвених куглица једнак је броју белих куглица;
- од све четири врсте куглица, најмање има малих белих;
- број куглица сваке врсте је прост.

Одредити колико у кутији има куглица од сваке врсте.

Време за рад 180 минута.
Решења задатака детаљно образложити.

Министарство просвете, науке и технолошког развоја
Друштво математичара Србије

ОКРУЖНО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ МАТЕМАТИКЕ УЧЕНИКА СРЕДЊИХ ШКОЛА

19. фебруар 2017.

Четврти разред – Б категорија

1. Ако важи једнакост

$$\sqrt{17^2+17^2+17^2+\cdots+17^2+17^2+17^2}=17^2+17^2+17^2,$$

колико пута се 17^2 јавља као сабирак под кореном?

2. Од свих једнакокраких трапеза којима угао на основици износи 60° и чија је површина једнака $6\sqrt{3}$, одредити онај који има минимални обим.

3. Колико има природних бројева мањих од $10\,000$ у чијем се декадном запису не појављују цифре 4, 8 и 9, а цифра 1 се појављује тачно једанпут? (Преостале цифре се могу појављивати произвољан број пута, укључујући и могућност да се не појаве уопште.)

4. Доказати да број $2017^{2017}+19$ није потпун степен (већи од првог) ниједног природног броја.

5. Решити једначину

$$x^4+(x+2)^4=2.$$

Време за рад 180 минута.
Решења задатака детаљно образложити.